

WYMAGANIA EDUKACYJNE SRÓDROCZNE Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE OCENY DLA KLASY 4

/uwzględniają zmiany w podstawie programowej z 2026 r./

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna uczeń- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	ocena dobra uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:	ocena bardzo dobra uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:	ocena celująca uczeń spełnia wymagania na ocenę b. dobrą, a ponadto:
Uczeń				
OBSZAR I. KOMUNIKACJA				
— przedstawia podstawowe informacje o sobie; — nazywa swoje emocje, potrzeby i zainteresowania; — wyraża własne zdanie; stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe; — rozpoznaje nadawcę i odbiorcę; — rozpoznaje komunikaty słowne i niewerbalne.	— przekazuje w zrozumiały sposób informacje o sobie; — opisuje swoje emocje, potrzeby, doświadczenia i zainteresowania; — odpowiada na wypowiedź rozmówcy; — stosuje zwroty grzecznościowe odpowiednie do sytuacji; — odczytuje proste komunikaty niewerbalne.	— formułuje uporządkowaną wypowiedź; — dobiera słownictwo do sytuacji i odbiorcy; uzasadnia swoje stanowisko prostym argumentem; — adekwatnie reaguje na treść rozmowy; — opowiada o swoich doświadczeniach i zainteresowaniach.	— prowadzi rozmowę, nawiązując do wypowiedzi rozmówcy; — świadomie dobiera środki językowe; — modyfikuje wypowiedź zależnie od celu i odbiorcy; — wyjaśnia wpływ gestów, mimiki i tonu głosu na komunikat; — broni własnego stanowiska.	— świadomie i twórczo wykorzystuje różne formy komunikacji; — formułuje przekonujące stanowisko; — porównuje opinie i uzasadnia własne stanowisko; — świadomie wykorzystuje komunikację niewerbalną; — prezentuje siebie w sposób ciekawy, spójny i dostosowany do odbiorcy.
OBSZAR II. ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY				
— rozpoznaje temat utworu; — wskazuje bohatera, miejsce, czas i podstawowe wydarzenia; — rozpoznaje narratora lub osobę mówiącą; — odróżnia elementy realistyczne i fantastyczne; — nazywa emocje wyrażone w tekście; — rozpoznaje epitet i porównanie;	— opisuje elementy świata przedstawionego; — porządkuje wydarzenia; charakteryzuje bohatera na podstawie jego zachowania; — wyjaśnia, czego uczy utwór; — opisuje własne wrażenia; — rozpoznaje cechy legendy; — wskazuje wers, strofę, refren; — określa nastrój utworu.	— uzasadnia własne odczucia, odwołując się do tekstu; — porównuje bohaterów; odróżnia i wyjaśnia funkcję elementów realistycznych i fantastycznych; — określa funkcję narratora i podmiotu mówiącego; — wskazuje środki stylistyczne i wyjaśnia ich wpływ na odbiorcę;	— analizuje sposób przedstawienia bohaterów i wydarzeń; — uzasadnia własną interpretację; — wyjaśnia związek świata przedstawionego z emocjami bohaterów; — interpretuje metafory; — analizuje funkcję środków stylistycznych;	— tworzy samodzielną, pogłębioną interpretację; — uwzględnia kontekst kulturowy i historyczny; ocenia sposób kreowania bohaterów; — łączy informacje z różnych tekstów kultury; — formułuje dojrzałe wnioski dotyczące wartości, relacji i postaw przedstawionych w utworach.

— zna pojęcia: legenda, fikcja, świat przedstawiony, bohater, narrator, podmiot mówiący.		— interpretuje utwór na podstawowym poziomie.	— porównuje różne teksty kultury i sposoby przedstawiania emocji, wartości i relacji.	
OBSZAR III. ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKA				
— rozpoznaje samogłoski, spółgłoski i sylaby; — rozpoznaje rzeczownik, czasownik i przymiotnik; — rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe; — rozpoznaje równoważnik zdania; — korzysta ze słownika z pomocą nauczyciela; — rozpoznaje synonimy i antonimy; — stosuje podstawowe zasady pisowni ó, u, rz, ż; stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik.	— dzieli wyrazy na sylaby; — określa podstawowe formy gramatyczne poznanych części mowy; — tworzy różne rodzaje wypowiedzeń; rozróżnia zdanie i równoważnik; — wyszukuje informacje w słowniku; stosuje synonimy i antonimy; stosuje poznane zasady ortograficzne; — używa cudzysłowu, dwukropka, przecinka i innych poznanych znaków interpunkcyjnych.	— poprawnie analizuje budowę głoskową wyrazów; — stosuje poprawne formy poznanych części mowy; — poprawia błędy gramatyczne; — przekształca wypowiedzenia ze względu na cel; — wyjaśnia znaczenie wyrazów zależnie od kontekstu; dobiera synonimy i antonimy; — poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.	— analizuje budowę wyrazów i wypowiedzeń; — świadomie korzysta ze słowników; — analizuje nacechowanie synonimów i antonimów; — przekształca zdania i równoważniki; — wyjaśnia funkcję znaków interpunkcyjnych; — świadomie stosuje poznane zasady ortograficzne podczas pisania.	— świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową; — dokonuje samodzielnej korekty tekstu; ocenia poprawność językową; — świadomie dobiera konstrukcje zdaniowe i słownictwo; — dokonuje autokorekty ortograficznej i interpunkcyjnej; — wykorzystuje bogate słownictwo do precyzyjnego wyrażania myśli i emocji.
OBSZAR IV. TWORZENIE WYPOWIEDZI				
— tworzy prostą notatkę; — zapisuje najważniejsze informacje; — formułuje proste pytania do tekstu; tworzy prosty plan; — redaguje krótką wiadomość; — opisuje siebie, postać lub pomieszczenie prostymi zdaniami; — przedstawia własne zdanie; — stosuje akapity.	— sporządza notatkę w formie punktów, planu lub tabeli; — porządkuje informacje; tworzy pytania dotyczące tekstu; sporządza plan odtwórczy; — redaguje pozdrowienia, list, zaproszenie i życzenia zgodnie z podstawowymi zasadami; — tworzy opis postaci i pomieszczenia.	— tworzy uporządkowane notatki; — selekcjonuje najważniejsze informacje; przekształca plan z równoważników na zdania i odwrotnie; — redaguje spójne wypowiedzi użytkowe; — tworzy rozwinięty opis postaci lub pomieszczenia; — zachowuje kompozycję i właściwy podział na akapity.	— samodzielnie dobiera formę notatki do celu; — analizuje informacje z różnych źródeł; — redaguje rozbudowane wypowiedzi użytkowe; świadomie dobiera słownictwo; — tworzy spójne wypowiedzi opisowe i twórcze; — wykorzystuje wstęp, rozwinięcie i zakończenie.	— tworzy samodzielne, oryginalne i estetyczne wypowiedzi; — świadomie dobiera środki językowe i kompozycję; — ocenia skuteczność własnych rozwiązań; — tworzy twórcze teksty z interesującą kreacją bohaterów i świata przedstawionego; — świadomie wykorzystuje formę graficzną wypowiedzi.

OBSZAR V. ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI AUTOREFLEKSJI I TWORZENIE TOŻSAMOŚCI				
— nazywa ważne dla siebie wartości; — wymienia wspólnoty, do których należy; — wskazuje swoje role w rodzinie, szkole i grupie; — nazywa swoje mocne strony i trudności; — rozpoznaje podstawowe emocje własne i innych.	— opisuje ważne dla siebie wartości; — przedstawia swoje stanowisko; — opisuje wspólnoty i role, które w nich pełni; — podaje związane z nimi obowiązki; — opisuje własne zaangażowanie w naukę; rozpoznaje sytuacje wywołujące emocje.	— uzasadnia znaczenie wartości; — wyjaśnia znaczenie rodziny i grupy rówieśniczej; — dokonuje samooceny; — wyjaśnia wpływ emocji na zachowanie; — planuje sposoby rozwijania odpowiedzialności za własną naukę i relacje.	— porównuje wartości i doświadczenia różnych osób; — analizuje własne działania; ocenia skuteczność podejmowanych działań; — odróżnia emocje od sposobów ich wyrażania; — ocenia wpływ emocji na relacje międzyludzkie.	— analizuje wpływ wartości na postawy człowieka; — formułuje pogłębione refleksje dotyczące własnej tożsamości; — aktywnie angażuje się w pracę grupy; monitoruje własny rozwój; — analizuje przyczyny i skutki emocji oraz proponuje sposoby budowania empatycznych relacji.
OBSZAR VI. ELEMENTY EDUKACJI MEDIALNEJ				
— wyszukuje potrzebne informacje w podanym źródle; — korzysta z prostego źródła informacji; — wymienia podstawowe zasady bezpieczeństwa w internecie; — rozpoznaje zagrożenia związane z internetem i urządzeniami cyfrowymi.	— wyszukuje informacje w różnych źródłach; — wybiera źródło pomocne w realizacji zadania; — opisuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu; zna podstawowe zasady ochrony danych osobowych i wizerunku; — zna zasady netykiety.	— porównuje informacje z różnych źródeł; — porządkuje informacje; — stosuje zasady bezpiecznego korzystania z sieci; — rozpoznaje wiarygodne źródła; — stosuje zasady netykiety w komunikacji.	— selekcjonuje informacje i uzasadnia wybór źródła; — łączy informacje z różnych źródeł; — ocenia własne zachowania w sieci; — świadomie stosuje zasady bezpieczeństwa i kultury komunikacji cyfrowej.	— ocenia wiarygodność informacji; — weryfikuje informacje pochodzące z różnych źródeł; — świadomie tworzy własne materiały; — ocenia przydatność informacji; — uzasadnia znaczenie odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z mediów.
OBSZAR VII. PRAKTYKI LEKTUROWE				
— wybiera tekst zgodny ze swoimi zainteresowaniami; — krótko uzasadnia wybór; — określa swoje pierwsze wrażenia; — aktywnie czyta wskazane teksty; — wskazuje ich podstawowe tematy;	— planuje kolejne etapy czytania; — opisuje odczucia związane z tekstem; opisuje bohaterów, wydarzenia i problemy; — wskazuje cechy baśni, legendy, utworu narracyjnego i lirycznego; rozpoznaje różne teksty kultury.	— uzasadnia wybór tekstu; — organizuje czytanie z uwzględnieniem trudności utworu; — uzasadnia własne wrażenia; — wyjaśnia związki problematyki utworów z doświadczeniami bohaterów i odbiorców;	— porównuje teksty pod względem tematyki i wartości; — porównuje własne odczucia z reakcjami innych; — analizuje sposoby przedstawiania emocji, wydarzeń i wartości;	— ocenia wpływ czytanych tekstów na własny rozwój; — tworzy własny plan czytania; — interpretuje przesłanie utworów; — formułuje wnioski dotyczące wpływu literatury na rozumienie siebie i innych;

— rozpoznaje baśnie, legendy i utwory narracyjne, liryczne oraz patriotyczne.		— wyjaśnia motywy i wartości obecne w utworach.	— porównuje różne teksty kultury i ich wpływ na odbiorcę.	— tworzy własną interpretację tekstu kultury.
---	--	---	---	---

Wymagania na ocenę roczną: /obejmują także wymagania na ocenę śródroczną/

OBSZAR I. KOMUNIKACJA – WYMAGANIA ROCZNE				
— tworzy krótkie wypowiedzi dotyczące swoich zainteresowań, przeżyć, relacji i doświadczeń; — rozpoznaje sytuacje oficjalne i nieoficjalne; — stosuje podstawowe zasady kultury języka.	— opisuje swoje emocje i doświadczenia; — odpowiednio zwraca się do rozmówcy; — reaguje na wypowiedź rozmówcy; — stosuje zasady netykiety i kultury komunikacji.	— dostosowuje wypowiedź do sytuacji, celu i odbiorcy; — uzasadnia stanowisko; — prowadzi rozmowę na temat; — stosuje różnorodne słownictwo.	— świadomie modyfikuje wypowiedź; — odnosi się do argumentów rozmówcy; — wykorzystuje komunikację werbalną i niewerbalną; — świadomie dba o kulturę języka.	— świadomie i twórczo wykorzystuje język; — buduje przekonujące wypowiedzi; — analizuje wpływ sposobu komunikacji na relacje; — skutecznie wspiera komunikację w grupie.
OBSZAR II. ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY – WYMAGANIA ROCZNE				
— rozpoznaje poznane środki stylistyczne, w tym metaforę, uosobienie i wyrazy dźwiękonaśladowcze; — rozpoznaje cechy baśni; wskazuje elementy świata przedstawionego.	— opisuje cechy baśni; porządkuje wydarzenia; — rozpoznaje dialog; wskazuje sens dosłowny i niedosłowny; — rozpoznaje funkcję prostych środków stylistycznych.	— wyjaśnia funkcję metafory, uosobienia i onomatopei; — interpretuje utwory poetyckie; — porównuje świat realistyczny i fantastyczny; — charakteryzuje bohaterów.	— analizuje sposoby budowania nastroju; — interpretuje środki stylistyczne; — porównuje sposoby kreowania bohaterów i świata przedstawionego; — analizuje wpływ tekstu na odbiorcę; — interpretuje film, teatr, obraz i inne teksty kultury.	— tworzy pogłębioną interpretację; — łączy różne teksty kultury; wykorzystuje kontekst kulturowy i historyczny; — ocenia skuteczność środków artystycznych; — formułuje samodzielne i dojrzałe wnioski.
OBSZAR III. ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKA – WYMAGANIA ROCZNE				
— rozpoznaje rzeczownik, czasownik i przymiotnik; — rozpoznaje bezokolicznik; — zna podstawowe zasady odmiany czasownika i przymiotnika;	— określa osobę, liczbę, rodzaj i czas czasownika; — odmienia rzeczownik i przymiotnik; — rozpoznaje zdanie i równoważnik;	— poprawnie odmienia części mowy; — rozpoznaje i stosuje formy osobowe oraz bezokolicznik; — określa czasy czasownika;	— analizuje formy gramatyczne; — świadomie dobiera słownictwo; — wyjaśnia funkcje środków językowych;	— świadomie wykorzystuje wiedzę o języku do budowania wypowiedzi; — dokonuje samodzielnej i pełnej autokorekty; — ocenia poprawność językową;

— rozpoznaje synonimy, antonimy i onomatopoeję; — wymienia i stosuje poznane zasady ortograficzne z pomocą nauczyciela.	— stosuje synonimy i antonimy; — stosuje zasady pisowni h/ch oraz wielką i małą literą.	— przekształca zdania i równoważniki; — stosuje poznane zasady ortograficzne w praktyce.	— dokonuje korekty błędów; — stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne w dłuższych wypowiedziach.	— dobiera konstrukcje gramatyczne i słownictwo do celu wypowiedzi.
OBSZAR IV. TWORZENIE WYPowiedzi – WYMAGANIA ROCZNE				
— tworzy prosty opis przedmiotu i krajobrazu; — redaguje ogłoszenie; — zapisuje prosty dialog; — tworzy plan wydarzeń.	— redaguje opis przedmiotu i krajobrazu zgodnie z podanym wzorem; — tworzy ogłoszenie i dialog; sporządza plan ramowy i szczegółowy; — tworzy spójną wypowiedź z akapitami.	— samodzielnie komponuje opisy; — dobiera słownictwo do opisywanego przedmiotu, miejsca i krajobrazu; — tworzy funkcjonalne ogłoszenie; poprawnie zapisuje dialog; — porządkuje wydarzenia logicznie.	— tworzy rozbudowane i spójne wypowiedzi; — świadomie dobiera kompozycję, słownictwo i środki stylistyczne; — tworzy twórcze teksty; — analizuje wpływ kompozycji na odbiór wypowiedzi.	— tworzy oryginalne, samodzielne i estetyczne teksty; — świadomie wykorzystuje różne formy wypowiedzi; — ocenia skuteczność własnych rozwiązań językowych i kompozycyjnych; — tworzy teksty twórcze o interesującej fabule i kreacji świata przedstawionego.
OBSZAR V. ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI AUTOREFLEKSJI I TWORZENIE TOŻSAMOŚCI – WYMAGANIA ROCZNE				
— rozpoznaje wartości przedstawiane w poznanych utworach; — nazywa emocje związane z relacjami, przyjaźnią, rodziną, nauką i czasem wolnym.	— opisuje swoje doświadczenia i wartości; — wskazuje, jak bohaterowie radzą sobie z problemami; — podaje przykłady właściwych zachowań i relacji; dokonuje prostej samooceny.	— uzasadnia własne stanowisko dotyczące wartości i postaw bohaterów; — analizuje znaczenie przyjaźni, tolerancji, odpowiedzialności i współpracy; planuje własne działania.	— porównuje postawy bohaterów; — ocenia ich wybory; — analizuje wpływ emocji i wartości na relacje; — świadomie dokonuje samooceny własnego rozwoju.	— formułuje pogłębione refleksje dotyczące własnej tożsamości; — analizuje wpływ wartości na postawy człowieka; — proponuje rozwiązania wspierające dobre relacje, odpowiedzialność i rozwój osobisty.
OBSZAR VI. ELEMENTY EDUKACJI MEDIALNEJ – WYMAGANIA ROCZNE				
— wymienia zasady higieny cyfrowej; — rozpoznaje zagrożenia cyfrowe; — rozpoznaje podstawowe rodzaje mediów; — zna podstawowe zasady prawa autorskiego.	— opisuje zasady zdrowego korzystania z urządzeń; — wymienia skutki nadmiernego korzystania z ekranów; — rozpoznaje podstawowe cechy wiarygodnego źródła; — wie, czym jest prawo autorskie.	— porównuje informacje z różnych źródeł; — stosuje zasady higieny cyfrowej; ocenia podstawową wiarygodność źródeł; — zna zasady odpowiedzialnego	— selekcionuje informacje; uzasadnia wybór źródeł; — ocenia własne nawyki cyfrowe; — świadomie stosuje zasady prawa autorskiego; — analizuje wiarygodność materiałów internetowych.	— krytycznie ocenia informacje; — weryfikuje źródła; świadomie i odpowiedzialnie wykorzystuje informacje; — tworzy własne materiały z poszanowaniem prawa autorskiego;

		korzystania z cudzych materiałów.		— uzasadnia wpływ higieny cyfrowej na naukę, relacje i dobrostan.
OBSZAR VII. PRAKTYKI LEKTUROWE – WYMAGANIA ROCZNE				
— czyta wskazane lektury; — rozpoznaje ich tematykę; — wskazuje bohaterów i najważniejsze wydarzenia; — rozpoznaje baśń, utwór poetycki, tekst narracyjny i inne teksty kultury.	— opisuje bohaterów, wydarzenia i problemy lektur; — wskazuje cechy baśni i utworów fantastycznych; — określa przesłanie utworu; opisuje własne wrażenia czytelnicze.	— uzasadnia własne opinie o lekturach; porównuje bohaterów i wartości; — analizuje świat przedstawiony; interpretuje środki stylistyczne; — porównuje literaturę z filmem, teatrem, malarstwem i innymi tekstami kultury.	— analizuje i interpretuje utwory; — porównuje różne sposoby przedstawiania bohaterów, wydarzeń i wartości; — ocenia wpływ tekstu na odbiorcę; — formułuje samodzielne wnioski.	— tworzy pogłębione, samodzielne interpretacje; — łączy różne teksty kultury; — odnosi problematykę lektur do współczesności i własnych doświadczeń; — ocenia znaczenie utworów dla rozwoju człowieka i jego systemu wartości.

Uczniowie objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną mają dostosowane wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych zgodnie z zapisem w opinii lub orzeczeniu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów: sprawdzian pisemny po danym rozdziale; odpowiedź ustna; kartkówka (obejmuje 3-5 ostatnich lekcji i trwa 15-20 minut); wypracowania klasowe; karty pracy; praca samodzielna (w trakcie lekcji); testy z lektur, sprawdziany czytelnicze; dyktanda; recytacja; projekty edukacyjne. Ocenie podlega systematyczność i kompletność prowadzenia zeszytu, zgodność zapisów z tematyką realizowanych zajęć, poprawność merytoryczna i językowa notatek oraz wykonanych ćwiczeń, a także czytelność i estetyka zapisów.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego:

1. Uczeń może ubiegać się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego.
2. W terminie 2 dni roboczych od dnia uzyskania informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) zgłaszają nauczycielowi chęć ubiegania się o ocenę wyższą.
3. Przy ustalaniu wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej nauczyciel uwzględnia całoroczne osiągnięcia edukacyjne ucznia, w szczególności systematyczność pracy, wywiązywanie się z obowiązków związanych z nauką, wykorzystywanie możliwości poprawy ocen bieżących w ustalonych terminach oraz zaangażowanie ucznia w proces uczenia się.
4. Nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności:
 - czy około połowa ocen bieżących uzyskanych przez ucznia z odpowiedzi ustnych, prac pisemnych i zadań praktycznych odpowiada poziomowi oceny, o którą uczeń się ubiega, lub jest od niej wyższa;

- systematyczność i kompletność prowadzenia zeszytu przedmiotowego, zgodność zapisów z tematyką realizowanych zajęć, poprawność merytoryczną i językową notatek oraz wykonanych ćwiczeń, a także czytelność i estetykę zapisów;
 - systematyczne wykonywanie zadań i ćwiczeń związanych z realizowanym materiałem oraz aktywność i zaangażowanie podczas zajęć;
 - korzystanie z możliwości poprawy ocen bieżących oraz oferowanych przez szkołę form pomocy; systematyczne wykonywanie przez ucznia nieobowiązkowych pisemnych prac domowych, o których mowa w § 60 ust. 5 statutu, które nauczyciel może uwzględnić jako jeden z elementów świadczących o zaangażowaniu ucznia w proces uczenia się.
5. Nauczyciel wskazuje uczniowi wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny, o którą uczeń się ubiega, oraz ustala sposób sprawdzenia stopnia ich spełnienia. Sprawdzenie może obejmować wiadomości i umiejętności z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego, kształcenia językowego, czytania i analizowania tekstów oraz tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych.
 6. Forma sprawdzenia może obejmować pracę pisemną, wypowiedź ustną lub wykonanie wskazanych przez nauczyciela zadań, odpowiednio do wymagań edukacyjnych na ocenę, o którą uczeń się ubiega.
 7. Ustalenie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej następuje na podstawie stopnia spełnienia wymagań edukacyjnych na daną ocenę, z uwzględnieniem całorocznych osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz wyników uzyskanych w toku bieżącego oceniania, w tym wyników ewentualnych popraw i uzupełnień osiągnięć edukacyjnych.
 8. Procedura uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej nie powoduje automatycznej zmiany oceny przewidywanej. Ostateczną roczną ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami oceniania określonymi w statucie szkoły.